

ICELANDIC A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
ISLANDAIS A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ISLANDÉS A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 19 May 2003 (morning)

Lundi 19 mai 2003 (matin)

Lunes 19 de mayo de 2003 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Fjallið skriflega um annan af eftirfarandi textum.

1. (a)

“Þeir sem fara burt koma aldrei til baka”

- skrítið að fara
sitja í aftursætinu
gegnum fallandi lauf
framhá sölnandi lyngi og feitu fé
5 einhver óskilgreind tótleikakennd
og þó allt framandi og spennandi framundan
- koma svo aftur seinna
hlakka fyrst lengi til
en svo er hálf dapurlegt
10 að heilsa glaðlega í dyrunum
allir hafa minnkað og bognað
og vantar í hópinn
- inni er bordúkurinn slitnari
undir smákökum lummum og kaffi
15 og baksvipur konunnar
yfir eldhúsvaskinum
er visinn og einmanalegur
- á hlaðinu hefur ekkert breyst
nema dráttarvélin hefur misst annað ljósið
20 og heypokinn í sætinu er blautur
- ég stikla yfir hjólförin í drullunni
og bóndi er úti við
spyr hressilegur fréttu
en ég kem illa fyrir mig orði
25 og segi fátt frétnæmt
spyr eftir vori og veiði
og fæ meitlað svar
- jamm og já og hlýlega þögn
- og það er nú líkast til
- 30 samræðum er lokið
og ég fer ekki með
þegar bóndi röltir í húsin
þreytulegur í of víðum buxum
- hann er hægur að norðan
35 og ísnálar í skurðunum
og rolla á austurtúninu
hnusar aðeins af fylgjunni
reisir höfuðið og jarmar

Sigfús Bjartmarsson, *Út um lensportið* (1979)

- Hvernig væri mögulegt að túlka titil ljóðsins?
- Hvernig andrúmsloft er skapað í ljóðinu?
- Fjallið um samband ljóðmælanda við sveitina.
- Hvernig hugsanir og viðbrögð vekur ljóðið með þér?

1. (b)

Þetta kvöld - ferlega skrítið. Nei annars, ekki skrítið, en einhvern veginn eins og - eins og - æ ég veit ekki. Eins og það væri eitthvað sérstakt. Já. Samt gerðist ekkert. Ekki þannig. Ekkert merkilegt, meina ég. Nema Branda, við fundum hana ekki.

Við leituðum og leituðum áreiðanlega í klukkutíma eða meira. Fórum um allt og hrópuðum og kölluðum, og mér fannst ég vera alveg eins og asni. En það var svipurinn á ömmu. Og afa. Annars hefði ég bara farið heim. Og auðvitað fundum við hana ekki. Mér var líka skítsama. Nema náttúrulega út af ömmu. En Branda, iss, þetta er leiðindakvikindi, alltaf síklórandi mann ef maður kom við hana.

Nei, við fundum hana ekki. Mér datt það heldur aldrei í hug. Ég veit hver hann er gaurinn í næsta stigagangi. Villi. Hann var í áttunda í fyrra. Alveg snargeggjaður. Og kúl. Töff gæi!

Á eftir labbaði ég heim. Það er ferlega langt, en mér fannst ég bara þurfa að labba. Og á leiðinni var ég alltaf að hugsa um ömmu og Bröndu, og afa og greinina í blaðinu. Og Villa. Og um gærkvöldið. Það snerist allt inni í hausnum á mér og gerði mig alveg ruglaðan og ég sagði hvað eftir annað við sjálfan mig: “Það þýðir ekkert að vera að pæla í svona, maður.” En svo fannst mér eins og ég væri alveg að skilja - skilja eitthvað. Eitthvað sem - nei, ég veit ekki. Það hvarf alltaf þegar mér fannst ég vera alveg að ná því. Og ég hugsaði um hvernig við stóðum þarna öll þrjú úti í myrkrinu, og hvernig afi tók um höndina á ömmu og sagði: “Það þýðir ekkert að vera að þessu lengur.” Og amma sagði: “Nei, líklega þýðir það ekkert.”

Ég hafði aldrei séð þau haldast í hendur fyrr eða neitt svoleiðis, en samt var það ekkert skrítið. Eða asnalegt. Nei, það var einhvern veginn svo eðlilegt, eins og þau hefðu alltaf haldist í hendur þó ég hefði aldrei séð það.

Og allt í einu fann ég höndina á Soffiu á kinninni á mér eins og um kvöldið þegar við hittumst í bíó og ég fylgdi henni heim. Við stóðum þarna fyrir framan heima hjá henni og ég vissi ekkert hvað ég átti að segja eða gera. Þorði ekki einu sinni að líta á hana. Og þá lagði hún höndina á kinnina á mér. Og ég leit á hana. Ég gat ekki hreyft mig, stóð bara eins og staur og starði á hana. Svo dró hún að sér höndina og flýtti sér að útidyrnum og veifaði til mín um leið og hún opnaði þær. Og allt í einu var ég farinn að hlaupa og stökkva eftir götunni og mig langaði til að gera eitthvað algjörlega brjálað. Syngja eða öskra eins hátt og ég gæti. Eða bara eitthvað. En ég gerði það ekki.

Ég horfði á afa og ömmu leiðast að dyrunum, og ég mundi eftir Soffiu og hvernig hún sat í fanginu á Óla í gærkvöldi, og ég heyrði að amma sagði svona lágt eins og hún væri að tala við sjálfa sig: “Það er bara af því að hún bar líf. Einhvern veginn finnst mér það svo miklu verra af því að hún bar líf.” Og afi sagði: “Þeim hefði hvort sem er verið lógað, við höfðum ekkert pláss lengur fyrir kettlinga.” “Onei, þeir hefðu fengið að lifa eins og hinir kettlingarnir hennar Bröndu, ég hefði komið þeim einhvers staðar fyrir eins og alltaf,” sagði amma. Og afi muldraði eitthvað sem ég heyrði ekki.

Bar líf. Amma notar oft svona einkennileg orð.

Ég hefði heldur átt að fara til Didda. Þrátt fyrir gærkvöldið.

Það var svo skrítið að sjá þau leiðast svona og heyra ömmu segja “hún bar líf.” Mér leið eitthvað svo einkennilega innan í mér. Ég hafði aldrei hugsað um það svoleiðis.

Já, ég hefði heldur átt að fara til Didda.

- 45 “Blessaður komdu maður, ég er með nýja plötu með Madness,” sagði hann. En ég vissi að hann langaði bara til að yfirheyra mig um kvöldið í gærkvöldi svo ég sagði: “Æ nei, ég nenni því ekki.”
- “Ertu ekki alveg að drepast úr mórál?” spurði hann eins og fífl.
- “Mórál? Út af hverju?”
- “Út af hverju? Nú, út af þessu öllu, maður, drekka sig blindfullan og ...”
- 50 “Ég má ekki vera að þessu. Bæ,” sagði ég og ætlaði að leggja á.
- “Bíddu, bíddu,” orgaði hann. “Maður gæti bara haldið að þú værir að fara að hitta Soffiu,” sagði hann og hló eins og geðveikur asni. Hélt víst að hann væri ofsalega fyndinn. Ég skellti á.
- 55 Einhvern veginn gat ég ekki verið kyrr inni á eftir. Það var ekkert hægt að gera. Allir að horfa á sjónvarpið. Svo ég fór til afa og ömmu. Ég hafði ekki farið til þeirra lengi. Það er fínt að koma til þeirra. Aldrei nein læti. Ekki eins og heima. Eða í skólanum. Þau eru ekkert að skipta sér af manni. Ekki þannig. Þau tala bara við mann. En það gerist ekkert. Þau búa í lítilli tveggja herbergja íbúð og amma dró mig strax inn í stofu. Svo settist hún aftur í stólinn sinn og tók upp þrjónana. Hún er alltaf að þrjóna eitthvað. Afi var að lesa í
- 60 einhverju blaði. Þau spurðu um þetta vanalega, hvernig gengi í skólanum og svoleiðis eins og fólk gerir alltaf. En það er alveg eins og þau meini meira með því en hinir. Eins og þau vilji í alvöru vita hvernig mér gengur. Og líður. En auðvitað gat ég ekki sagt þeim frá bekkjarpartíinu hjá Óla. Eða öllu hinu. Svo ég sagði bara: “Allt fínt.”
- “Jæja,” sagði amma. “Það er gott, Nonni minn.” En það var eins og hún væri að hugsa
- 65 um eitthvað annað. “Þú hefur líklega ekki séð hana Bröndu mína þegar þú komst?” spurði hún svo.
- “Nei,” sagði ég. “Er hún týnd?”
- “Týnd og týnd,” sagði amma. “Hún hefur að minnsta kosti ekki látið sjá sig á þriðja sólarhring og ...”

Fríða Á. Sigurðardóttir, *Þetta kvöld* (1983)

- Hvers konar tilfinningum og hugsunum lýsir þessi kafli?
- Fjallið um stíl textans og hvernig stíllinn tengist efninu.
- Kannið samband sögumanns við afa sinn og ömmu eins og það birtist í þessum kafla.
- Hvernig tilfinningar kveikir þessi kafli með lesandanum?